

Nr 245.

Av herrar **Holmdahl** och **Almquist**, om anslag till understöd åt *Ateneums skolköksseminarium*.

I sin framställning i statsverkspropositionen, åttonde huvudtiteln, sid. 469 angående understöd till utbildningskurser för lärarinnor i hushållsgöromål erinrar föredragande departementschefen därom, att till understöd åt sådana kurser årligen beviljats ett anslag, som sedan budgetåret 1923—1924 varit uppfört i riksstaten med ett belopp av 16,000 kronor, varav hälften utgått till Ateneums och hälften till Göteborgs skolköksseminarium. Vid beviljande av anslag för ändamålet för budgetåret 1925—1926 hade emellertid riksdagen i skrivelse den 25 maj 1925 (nr 206) anfört, att dessa två skolköksseminarier enligt riksdagens mening borde upphöra med hänsyn till rådande överproduktion av skolkökslärarinnor, varvid riksdagen emellertid utginge från att statsbidrag skulle komma dem till del under två år framåt, för att möjliggöra, att seminariernas avveckling skulle kunna ske utan allt för stora olägenheter för läroanstalterna själva och den vid dem anställda lärarepersonalen.

Detta uttalande av 1925 års riksdag angående önskvärdheten av dessa två kursers nedläggande var så till vida överraskande, att det icke grundade sig på någon som helst utredning vare sig av behovet av produktionens inskränkande eller av sättet, på vilket inskränkningen borde ske. En utredning i dessa avseenden har efter riksdagsbeslutets fattande verkställts av Kungl. Skolöverstyrelsen, som på grund av densamma ansett sig böra anvisa en annan väg till produktionens inskränkning. Överstyrelsen finner nämligen sin utredning ge vid handen, att en betydande ökning av behovet av skolkökslärarinnor kan väntas redan omkring 1930, och anser det, även om för närvarande ett större överskott finnes på dessa lärarkrafter, än som kan anses erforderligt eller önskvärt, dock ej tillrådligt att vid själva startandet av de praktiska ungdomsskolorna inskränka utbildningen av lärarinnor på ett av de viktigaste områdena för dessa skolors undervisningsverksamhet på ett sådant sätt, att en snart inträdande ökning av behovet av dylik utbildning försvåras eller omöjliggöres. Detta skulle enligt överstyrelsens mening kunna bli fallet, därest något av skolköksseminarierna på grund av statsbidragets indragande tvingades att helt nedlägga sin verksamhet.

Däremot förordar överstyrelsen en tillfällig inskränkning i fråga om intagning av nya elever vid den ena eller den andra av lärarinnekurserna vid Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala, där sex lärarinnekurser samtidigt pågå

under det att i kurserna i Göteborg och vid Ateneum nya elever intagas endast vartannat år.

Kungl. Maj:t har emellertid nu föreslagit, att anslag bör beviljas för nästa budgetår endast till Göteborgs, men icke till Ateneums skolköksseminarium. Departementschefen motiverar detta med att ny tvåårig kurs skulle intagas i Ateneums seminarium hösten 1926, däremot icke i Göteborgs, där ny kurs intogs 1925, och att det kunde antagas, att kursen vid Ateneum komme att nedläggas med utgången av innevarande läsår, därest något statsbidrag för budgetåret 1926—1927 icke bleve beviljat.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna åtgärden står i bestämd strid med den utfästelse till statsbidrag jämväl till Ateneums skolköksseminarium under budgetåren 1925—1927, som 1925 års riksdagsuttalande otvetydigt innebär, och som avsåg att bereda *båda* seminarierna en möjlighet att företaga den av riksdagen önskade avvecklingen utan alltför stora olägenheter, särskilt för den vid dem anställda lärarpersonalen. Enligt uppgift från Ateneums skolköksseminarium synes också den av statsrådet förutsatta möjligheten av dettas nedläggande redan med innevarande läsår vara utesluten. Styrelsen för Ateneum för flickor har nämligen redan i maj 1925 — för att icke lärarpersonalen skulle behöva sväva i ovisshet angående sin anställning de närmaste åren — på grund av riksdagens ovan återgivna utfästelse beslutit, att ny kurs skulle intagas hösten 1926. Prospekt om denna ha också utsänts, enär förfrågningar i mängd ingått. Styrelsen har även av Kungl. Maj:t fått sig rätt medgiven att utexaminera lärarinnor i hushållsgöromål under 5 år från 1923 räknat. Med stöd av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte jämväl för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 8,000 kronor till understöd åt Ateneums skolköksseminarium och sålunda till understöd till utbildningskurser för lärarinnor i hushållsgöromål anvisa oförändrat 16,000 kronor.

Stockholm i januari 1926.

O. Holmdahl.

Helge Almquist.